

LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Respons

Nicaragua: Utreise og opphold i utlandet

- Hvordan er ut- og innreisekontrollen i Nicaragua?
- Hvis en person står på en arrestasjonsliste eller en type «svarteliste», hva er da mulighetene for å reise ut av landet?
- Kan det å ha vært ute av landet som migrant eller asylsøker skape problemer ved retur, ene og alene fordi personen har vært ute av landet?

Kildesituasjonen

Landinfo har ikke mottatt mange henvendelser om Nicaragua tidligere, siden svært få borgere av Nicaragua har kommet til Norge som asylsøkere.

Landinfo har aldri besøkt landet og kildegrunnlaget er dermed noe begrenset. Vi har imidlertid konsulert flere muntlige kilder: en forsker ved Universitet i Oslo, en forsker ved et universitet i Mellom-Amerika og en representant for en norsk organisasjon med fokus på Latin-Amerika. Alle disse kildene er svært oppdaterte på situasjonen i Nicaragua. Det er imidlertid flere forhold som utlendingsmyndighetene ønsker å belyse som disse kildene ikke kan svare helt konkret på.

Landinfo har i det følgende sammenstilt den informasjonen vi har fremskaffet innenfor disse rammene.

For mer om den politiske situasjonen i Nicaragua og som et bakteppe for denne responsen, se Landinfo 2019.

Hvordan er ut- og innreisekontrollen i Nicaragua?

Utreisekontrollen fra Nicaragua er svært grundig, det har den vært i mange år. Personer som reiser ut må vise legitimasjon. Dette gjelder både på flyplassen og ved de andre offisielle grenseovergangene. På flyplassen i hovedstaden Managua er det elektronisk kontroll av pass og ID-kort. Nicaraguanske borgere som reiser til nabolandene Guatemala, Honduras og El Salvador kan reise med et ID-kort. Til øvrige land kreves pass (representant for en organisasjon i Norge, telefonsamtale februar 2019).

Nicaraguanske borgere som skal reise til Costa Rica, som er det landet borgere av Nicaragua først og fremst reiser til, må ha både pass og visum. Visum søkes ved den costaricanske ambassaden i Managua. I praksis krysser veldig mange nicaraguanske borgere grensen utenom de offisielle grenseovergangene, og reiser dermed til Costa Rica uten offisielle dokumenter.

Respons Nicaragua: Utreise og opphold i utlandet

Dette medfører at et stort antall nicaraguanske borgere i Costa Rica hverken har adgang til helsetjenester eller annet siden de er uten ID-papirer. Mange lever under svært dårlige arbeidsvilkår. De som søker asyl, blir fanget opp av systemet og kommer inn under andre ordninger (forsker A i Mellom-Amerika, e-post februar 2019).

Tradisjonelt har personer fra Nicaragua reist til Costa Rica, og i de senere årene til Spania. USA har ikke vært et like ettertraktet reisemål for personer fra Nicaragua som for personer fra andre land i Mellom-Amerika, av politiske årsaker. Det var først og fremst nicaraguanske borgere som var imot den sandinistiske revolusjonen i 1985, da Daniel Ortega for første gang ble president, som reiste til USA. De som støttet Ortega ble igjen i landet. Heller ikke i dag er USA et vanlig reisemål for nicaraguanske borgere (representant for en organisasjon i Norge, februar 2019).

Hvis en person står på en arrestasjonsliste eller en type «svarteliste», hva er da mulighetene for å reise ut av landet?

Ifølge en artikkel i Miami Herald (Hernandez 2018) har mange unge menn blitt satt på en svarteliste av paramilitære grupper. Dette er personer myndighetene anser for å være i opposisjon mot regimet. Disse unge mennene frykter å bli arrestert av president Daniel Ortegas sikkerhetsstyrker. Artikkelen opplyser at mange fra Nicaragua reiser til Costa Rica og krysser grensen utenom de offisielle grenseovergangene fordi de er redde for å bli stoppet av myndighetene, siden mange står på denne såkalte svartelisten.

Landinfo har ikke funnet informasjon om hvordan en slik svarteliste fungerer. Representanten for en norsk organisasjon mener at myndighetene i Nicaragua neppe setter opp opposisjonelle på en liste over personer som ikke får reise ut av landet. Kilden kjenner selv til personer som har vært i opposisjon til myndighetene som har reist ut av landet, og mener at det i utgangspunktet ikke er vanskelig å forlate landet hvis en person ønsker det. Kilden har ikke hørt om at personer blir stoppet på flyplassen, og opplyser at selv om personer har deltatt i demonstrasjoner og er i opposisjon til regimet har de ikke vanskeligheter med å reise ut av landet, gitt at de har dokumenter. De har også mulighet til å krysse grensen på et ikke-offisielt sted, og dermed unngå kontroll.

Kilden viser til at når myndighetene er ute etter å sanksjonere mot eller straffe antatt opposisjonelle, gjøres det der og da.

Når det gjelder profilerte enkeltpersoner, vil myndighetene eventuelt kunne forsøke å stoppe disse personene på vei ut av landet, men kilden opplyser at dette er noe hun ikke har mye informasjon om (telefonsamtale, februar 2019).

Landinfo har ingen ytterligere opplysninger om svartelister.

Kan det å ha vært ute av landet som migrant eller asylsøker skape problemer ved retur, ene og alene fordi personen har vært ute av landet?

Det eksisterer såkalte lokale sandinistkomiteer i nabolagene i Nicaragua, under navnet Consejos de Poder Ciudadano (CPC – «borgerkorps»). Dette er nabolagskomiteer i regi av Daniel Ortegas regime. Rådene ble dannet ved et presidentdekret i 2007, og formålet med rådene var at folk skulle organisere seg og selv ta aktivt og direkte del i nasjonens utvikling og støtte presidentens planer og politikk. Ifølge Freedom House (som gjengitt i IRB 2013) ble CPC-ene opprettet for å skape en direkte forbindelse mellom presidenten og den enkelte borger. CPC-er fungerer både

i nabolagene, i regionene, i fylkene og i autonome områder, og dessuten på nasjonalt nivå. Rådene kan ha opptil 150 medlemmer hver og 16 av medlemmene blir for en to-års periode valgt til å ha egne ansvarsområder.

Kildene Landinfo har vært i kontakt med gir noe forskjellige opplysninger om hva komiteenes egentlige rolle er.

En forsker ved UiO sier at det er et press for å få befolkningen til å melde seg inn i CPC-er, som indirekte er en del av myndighetsapparatet. Personer som er en del av komiteene er lojale mot myndighetene. Systemet brukes aktivt til å sanksjonere mot de som ikke tilhører en komité, ved å nekte dem tilgang til eventuelle bistandsgoder i den grad det blir gitt. Systemet brukes i tillegg av myndighetene til å holde kontroll over befolkningen. Forskeren vet ikke hvor mye komiteene er orientert om at personer reiser ut av landet eller om at de kommer tilbake, men mener at det kan være sannsynlig at de følger med. Forskeren presiserer imidlertid at det kommer an på hvem som reiser ut av landet – hvis en person med høy offentlig profil reiser, er det sannsynlig at komiteene vil følge med på dette. Er det en anonym person som ikke på noen måte stikker seg ut som forlater landet, vil trolig heller ikke komiteen merke seg dette (forsker B, telefonsamtale februar 2019).

Forskeren som jobber ved et universitet i Mellom-Amerika opplyser at komiteene holder øye med befolkningen og rapporterer oppover i systemet om folk som har kommet tilbake fra utlandet. Forskeren kjenner selv til at offentlige ansatte som lærere og helsearbeidere har mistet jobb og jobbmuligheter, og enkelte har blitt utsatt for utenomrettslige fengslinger, forhør og tortur. Forskeren opplyser videre at blant de hundrevis av politiske fangene i landet, er det en del som har returnert fra utlandet. Forskeren mener at det kan legges til grunn at disse komiteene får med seg hvem som reiser ut og hvem som kommer tilbake igjen, og at det kan få konsekvenser at en person har oppholdt seg i utlandet for så eventuelt å returnere (forsker A, e-post januar 2019).

Representanten for en organisasjon i Norge forklarer at det er vanskelig å si hvor godt den nicaraguanske etterretningen virker og at det er uvisst om myndighetene følger med på de som kommer tilbake fra utlandet. Kilden mener at mange av overgrepene som skjer, ikke er så målrettet, men at de skjer der og da, som i forbindelse med demonstrasjoner. Kilden mener at det ikke er noe fast mønster for hvem som utsettes for overgrep og viser til at presidenten har kontroll i partiet, men at han ikke har kontroll med hva befolkningen til enhver tid foretar seg. Samtidig fremhever kilden at det er lite rom for kritikk av myndighetene og at myndighetene til en viss grad følger med på dette (telefonsamtale, februar 2019).

Landinfo har forstått det slik at det er vanskelig å vite hva et opphold i utlandet kan bety ved retur, men at det ikke er noen automatikk i at det oppfattes problematisk av myndighetene. Mange har forlatt landet, og det vil derfor være vanskelig å følge med på hvem som kommer tilbake. Det er Landinfos vurdering at et opphold i utlandet ikke alene fører til problemer ved retur, men oppholdet i utlandet og rapporteringen om dette kan føre til at myndighetene blir ekstra oppmerksomme på personen, særlig hvis det er en person som i utgangspunktet har en kjent profil.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Hernandez, L.A. (2018, 1. august). Fleeing persecution, Nicaraguans flee to Costa Rica, putting pressure on the border. *Miami Herald*. Tilgjengelig fra <https://www.miamiherald.com/news/nation-world/world/americas/article215911855.html> [lastet ned 14. februar 2019]
- IRB, dvs. Immigration and Refugee Board of Canada (2013, 8. mai). *Nicaragua: Citizen power councils (Consejos de Poder Ciudadano – CPCs), including structure, objectives and how they work; whether CPCs play a political role; treatment of CPC members by the authorities and society (2007-2010)*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <https://www.refworld.org/docid/534ce41a4.html> [lastet ned 25. februar 2019]
- Landinfo (2019, 11. mars). *Nicaragua: Demonstrasjonene mot myndighetene og påfølgende reaksjoner*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/land/nicaragua/> [lastet ned 11. mars 2019]

Muntlige kilder

- Forsker A. Norsk forsker i Mellom-Amerika. E-post korrespondanse 10. januar 2019.
Kilden har jobbet og bodd i Mellom-Amerika i mange år og er godt oppdatert på alle land i Mellom-Amerika.
- Forsker B. Forsker ved Universitetet i Oslo. Telefonsamtale 20. februar 2019.
Kilden jobber til daglig med Latin-Amerika studier.
- Representant for en norsk organisasjon i Oslo. Telefonsamtale 21. februar 2019.
Kilden har jobbet i Mellom-Amerika i flere perioder og har i mange år jobbet med Nicaragua i en organisasjon i Norge.

© Landinfo 2019

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.